

ИНФОРМИРАНОСТ И РОЛЯ НА КАМПАНИЯТА ЗА ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ И НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

Октомври 2016

ОБЩЕСТВЕННОТО МНЕНИЕ ЗА ПРЕДИЗБОРНАТА КАМПАНИЯ

За втора поредна година по поръчка на Институт за развитие на публичната среда и финансирано с проектни средства на организацията агенция Алфа Рисърч провежда национално представително проучване за информираността и ролята на кампанията за Президентските избори и Националния референдум. Настоящото изследване е проведено в периода 19 – 24 октомври 2016г. сред 1013 пълнолетни граждани от цялата страна. Използвана е стратифицирана двустепенна извадка с квота по основните социално-демографски признаци. Информацията е събрана чрез пряко стандартизирано интервю по домовете на анкетираните лица.

Алфа Рисърч носи отговорност за данните и интерпретацията, публикувани на нейния сайт, но не и за избирателно или манипулативно използване на тези данни.

Съгласно чл. 205 (ал. 1 - 4) от Изборния кодекс всяка медия, която използва данни от настоящото проучване, е длъжна да съобщи информацията от това каре.

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОУЧВАНЕТО

Възложител	Институт за развитие на публичната среда
Изпълнител	Алфа Рисърч
Период на провеждане	19 – 24 Октомври 2016
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1013 души
Метод на формиране на извадката	Стратифицирана по тип населено място извадка с подбор на респондентите по метода на квота въз основа на признаците: възраст, пол, образование и тип на населеното място
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

ИНФОРМИРАНост И РОЛЯ НА КАМПАНИЯТА ЗА ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ И НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

Кампанията за Президентските избори и Националния референдум 2016г. предизвиква по-слаб интерес и внимание от страна на гражданите в сравнение с тази за Местните избори през миналата година. Две седмици преди нейния край всеки втори анкетиран (51%) заявява, че не е запознат с нито една проява на кандидатите за държавен глава, показва национално представително проучване на Алфа Рисърч.

Огромното мнозинство от хората (82%) знаят, че на 6-ти ноември предстои гласуване за президент и национален референдум. Информацията за тези два избора достига до избирателите предимно от националните медии – съответно, 79% за изборите и 62% за референдума. На местно равнище не кандидатите, а основно политическите партии (42%) се разпознават като агитираци за президентския вот.

С новото изискване за задължително гласуване са запознати 77% от избирателите. Въпреки че според преобладаващата част от хората, това няма да окаже влияние върху решението им дали да участват във вота, за две седмици делът на твърдо решилите да гласуват за президент нараства от 61% до 66% от живеещите в България. Така, независимо от по-слабата кампания, заявена активност е със 7 пункта над декларираната към същия период през миналата година. Ако нагласите се запазят, можем да очакваме в първия тур на президентските избори да излязат над 3 млн. 700 хиляди избиратели.

ИНФОРМИРАНост И РОЛЯ НА КАМПАНИЯТА ЗА ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ И НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

Засега ефектът от бурните публични спорове по отчитането на квадратчето „не подкрепям никого“ се изразява в това, че вече 53% от пълнолетните жители на страната са научили за възможността да се гласува по този начин. Около десет на сто от решилите да участват в изборите заявяват намерение да изберат опцията „не подкрепям никого“, като техният профил повтаря този на обичайно негласуващите – най-млади, учащи, слабо интересувачи се от политика, жители на градовете.

Проучването отчита и по-високи декларирани нагласи за участие в националния референдум - 54% към момента срещу 49% заявена готовност през 2015г. Пасивността на партиите, кандидат-президентите и дори на инициативните комитети, най-вероятно ще направи реалното участие, също както и миналата година, по-ниско от заявеното. Ако обаче продължи тенденцията задължителният характер на гласуването да оказва влияние върху традиционно дисциплинирани групи избиратели, е възможно избирателната активност на референдума да е близка до признаването му за валиден.

В съдържателно отношение анализът показва, че евентуалната активизация на избирателите не е резултат от по-добра информираност и ясни аргументи по всеки един от трите въпроса. За разлика от миналогодишния референдум за електронното гласуване, когато гражданите направиха избора си въз основа на поредица от обсъждания, предстоящото след две седмици пряко допитване най-вероятно ще произведе резултат, базиран на противоречиви нагласи и слаба информираност за последствията от едно или друго решение.

ИНФОРМИРАНост И РОЛЯ НА КАМПАНИЯТА ЗА ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ И НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

Изследването регистрира изключително любопитно противоречие - въпреки че сред решилите да участват в референдума, позицията „ДА” доминира и в трите въпроса, хората изразяват съгласие с мотивите и на двете противоположни позиции:

- Най-високо е одобрението по въпроса за намаляване на държавните субсидии за политическите партии - 58.8% „Да” срещу 24.7% „Не”. Същевременно, мнозинството от избирателите са съгласни едновременно с тезата, че партиите трябва да получават по-висока субсидия, за да не изпаднат в зависимост от интересите на благотетелите си (73%) и с противоположната - че ако субсидията е минимална, ще останат само партиите, на които хората имат доверие и които те са готови да финансират със собствени средства (57%).
- Въвеждането на мажоритарен избор за народни представители в два тура също получава повече „Да”(55.1%), отколкото „Не” (26.2%) . И отново зад тези нагласи стои приемането на две противоречащи си тези. 48% смятат, че мажоритарният вот дава шанс за по-широко представителство на гражданите, тъй като ще се състезават повече личности, а 47% точно обратното - че ще ограничи представителството на избирателите, тъй като всеки район ще има само по един депутат.
- Най-парадоксална е ситуацията при задължителното гласуване - 51.6% „Да” срещу 32% „Не”. Въпреки лекият превес на „да“-то над 50-те процента, мнозинството от хората приемат именно аргумента „против” – 74% смятат, че гласуването е право, което не бива да се вменява като задължение. А най-силният аргумент в подкрепа на задължителното гласуване – че така ще се ограничи тежестта на купения и контролиран вот – събира почти двойно по-малко привърженици (46%).

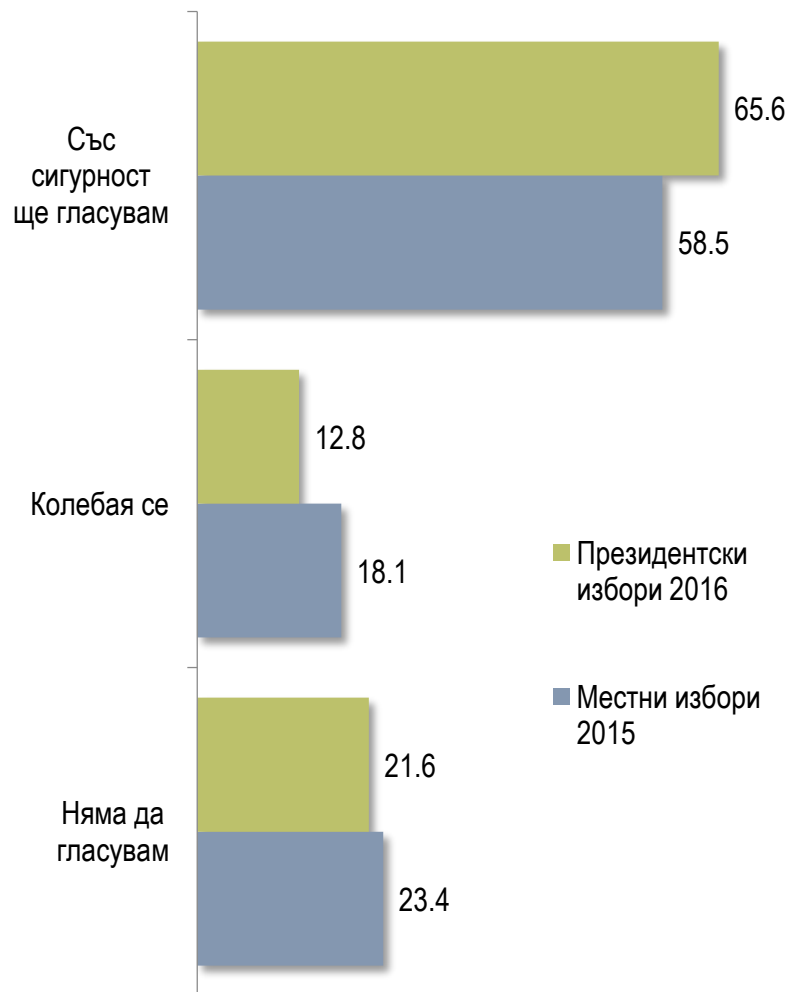
ИНФОРМИРАНост И РОЛЯ НА КАМПАНИЯТА ЗА ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ И НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

Както и през 2015г. съмненията за честността на изборите в страната остават високи. Същевременно, по-слабата кампания и липсата на локални играчи, характерни за местните избори, леко подобряват очакванията за честността на тазгодишните избори в отделните населени места. От 19% на 23% нарастват хората, които смятат, че в тяхното населено място изборите ще са честни. Значително намалява и делът на избирателите, които са на противоположното мнение - от 46% на 34%. Изборният ден обаче ще даде пряк отговор на въпроса доколко честен ще бъде тазгодишния вот.

Общият извод, който се налага от националното представително проучване на Алфа Рисърч е, че кампанията за Президентските избори и Националния Референдум е по-скоро слаба, ограничена до националните медии и непредставяща достатъчно информация както за позициите на кандидат-президентите, така и за аргументите по трите въпроса в референдума. Поради това, може да се очаква, че избирателната активност и резултатите от вота ще зависят много по-силно от промените в изборните правила, мобилизацията на партийните ядра и емоционално-ситуативни фактори, отколкото от личната убедителност на кандидатите и информираността на избирателите.

НАМЕРЕНИЕ ЗА ГЛАСУВАНЕ НА ПРЕЗИДЕНТСКИТЕ ИЗБОРИ И НАЦИОНАЛНИЯ РЕФЕРЕНДУМ (%)

НАМЕРЕНИЕ ЗА ГЛАСУВАНЕ НА ПРЕДСТОЯЩИТЕ ИЗБОРИ:

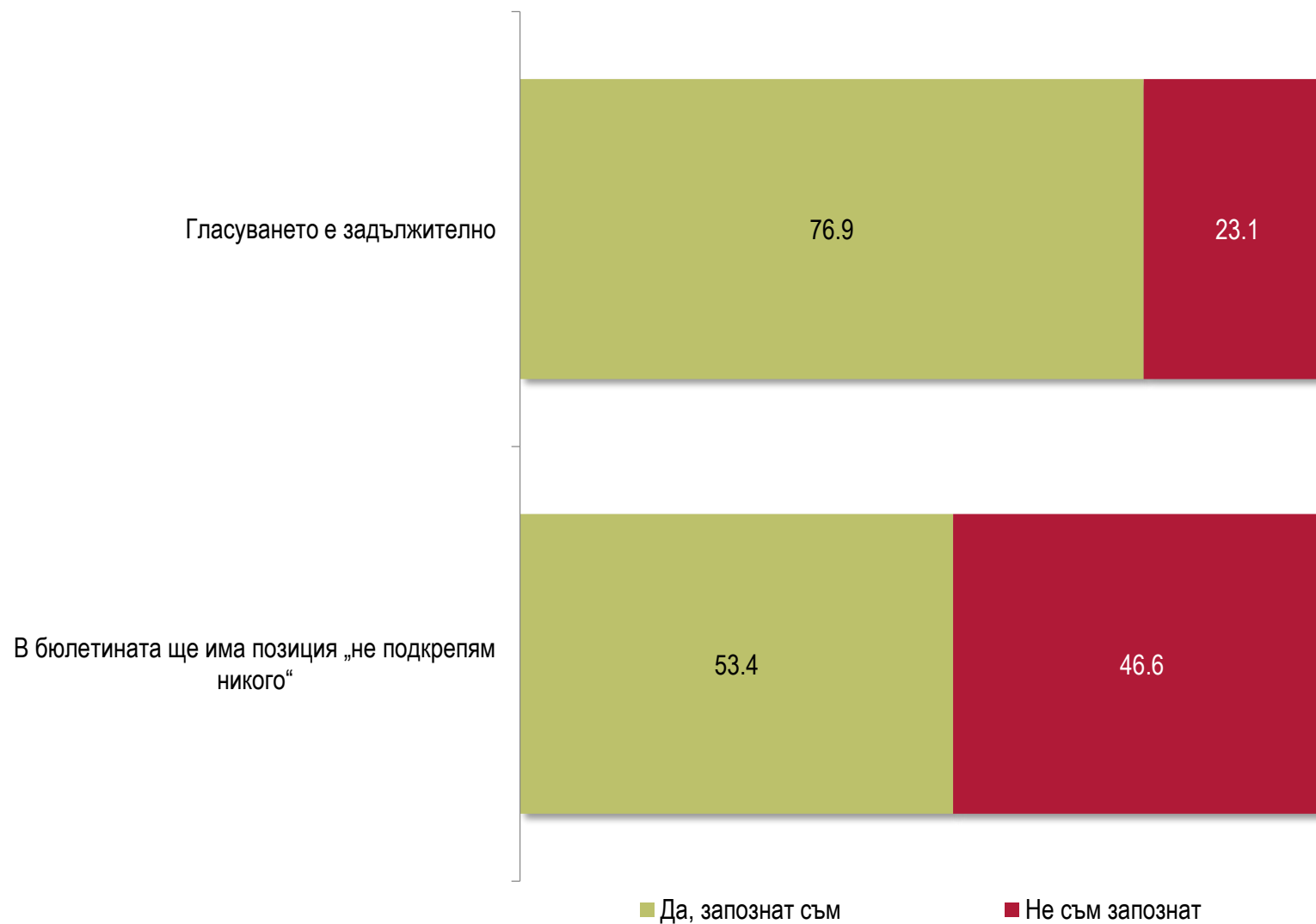
НАМЕРЕНИЕ ЗА ГЛАСУВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ РЕФЕРЕНДУМ:

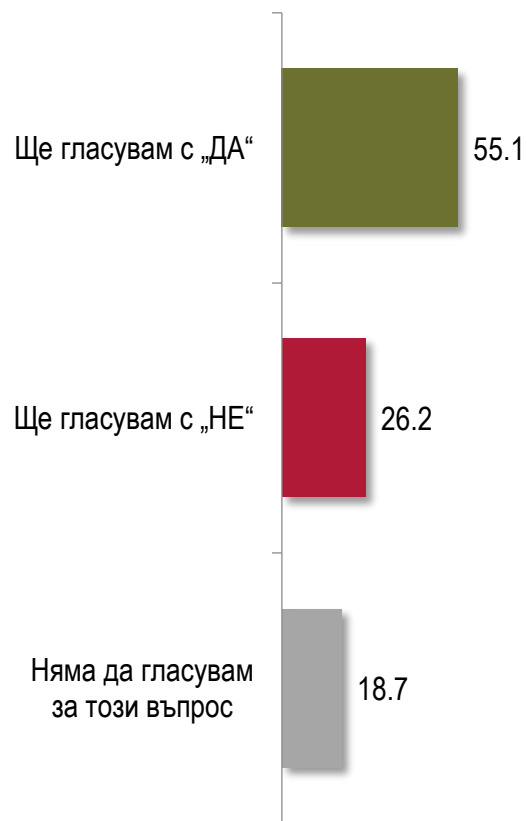
ЗАПОЗНАТОСТ С ПРОМЕНИ В ИЗБОРНИТЕ ПРАВИЛА (%)

ЗАПОЗНАТИ ЛИ СТЕ ДАЛИ НА ПРЕДСТОЯЩИТЕ ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ:

НАМЕРЕНИЕ ЗА ГЛАСУВАНЕ НА РЕФЕРЕНДУМА (%)

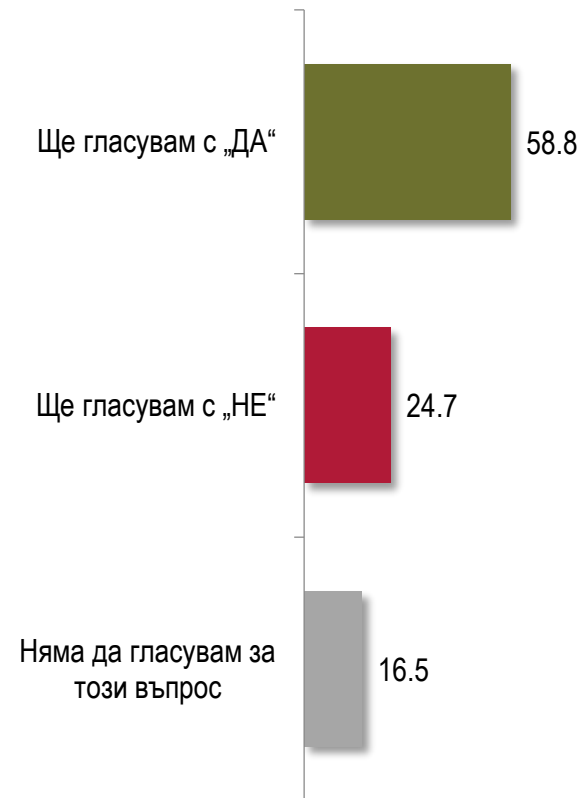
ПОДКРЕПЯТЕ ЛИ НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ДА СЕ ИЗБИРАТ С МАЖОРИТАРНА ИЗБИРАТЕЛНА СИСТЕМА С АБСОЛЮТНО МНОЗИНСТВО В ДВА ТУРА?

ПОДКРЕПЯТЕ ЛИ ВЪВЕЖДАНЕТО НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ НА ИЗБОРИТЕ И РЕФЕРЕНДУМИТЕ?

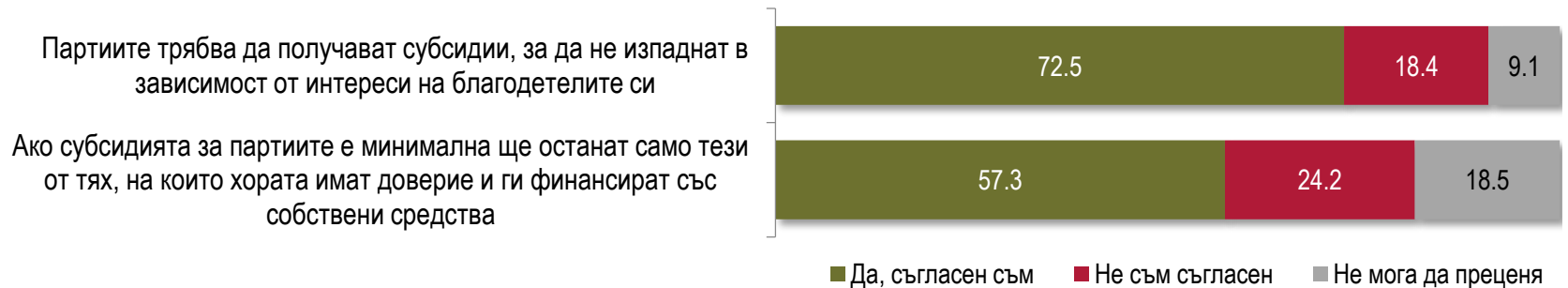

ПОДКРЕПЯТЕ ЛИ ГОДИШНАТА ДЪРЖАВНА СУБСИДИЯ, ОТПУСКАНА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ И КОАЛИЦИИТЕ, ДА БЪДЕ ЕДИН ЛЕВ ЗА ЕДИН ПОЛУЧЕН ДЕЙСТВИТЕЛЕН ГЛАС НА ПОСЛЕДНИТЕ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ?

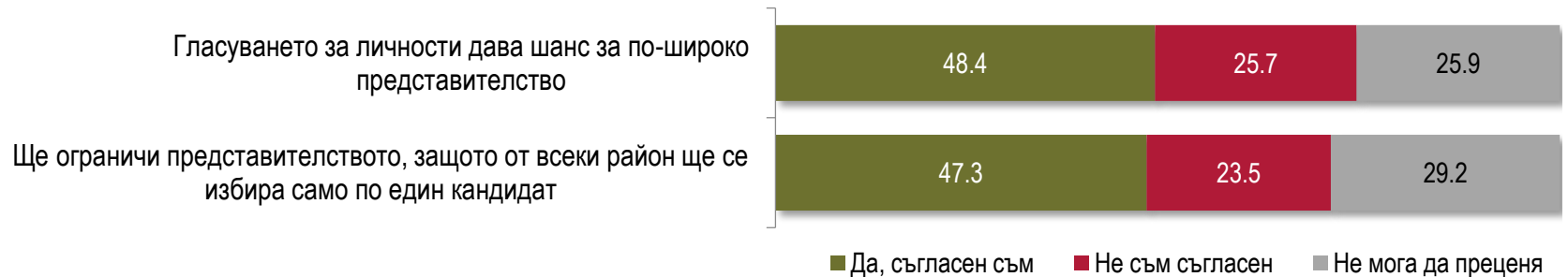

„ЗА“ И „ПРОТИВ“ ПОЗИЦИИТЕ ПО ВЪПРОСИТЕ В РЕФЕРЕНДУМА (%)

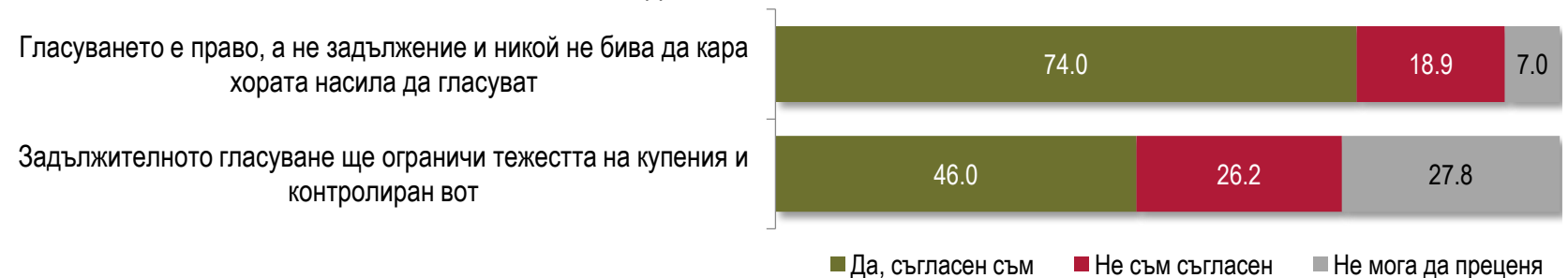
МНЕНИЯ ЗА ДЪРЖАВНИТЕ СУБСИДИИ ЗА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ:

МНЕНИЯ ЗА ВЪВЕЖДАНЕТО НА МАЖОРИТАРЕН ИЗБОР НА НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

МНЕНИЯ ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ:

ОЦЕНКА НА ЧЕСТНОСТТА НА ИЗБОРИТЕ (%)

ДОКОЛКО ЧЕСТНИ СА ИЗБОРИТЕ ВЪВ ВАШЕТО НАСЕЛЕНО МЯСТО:

